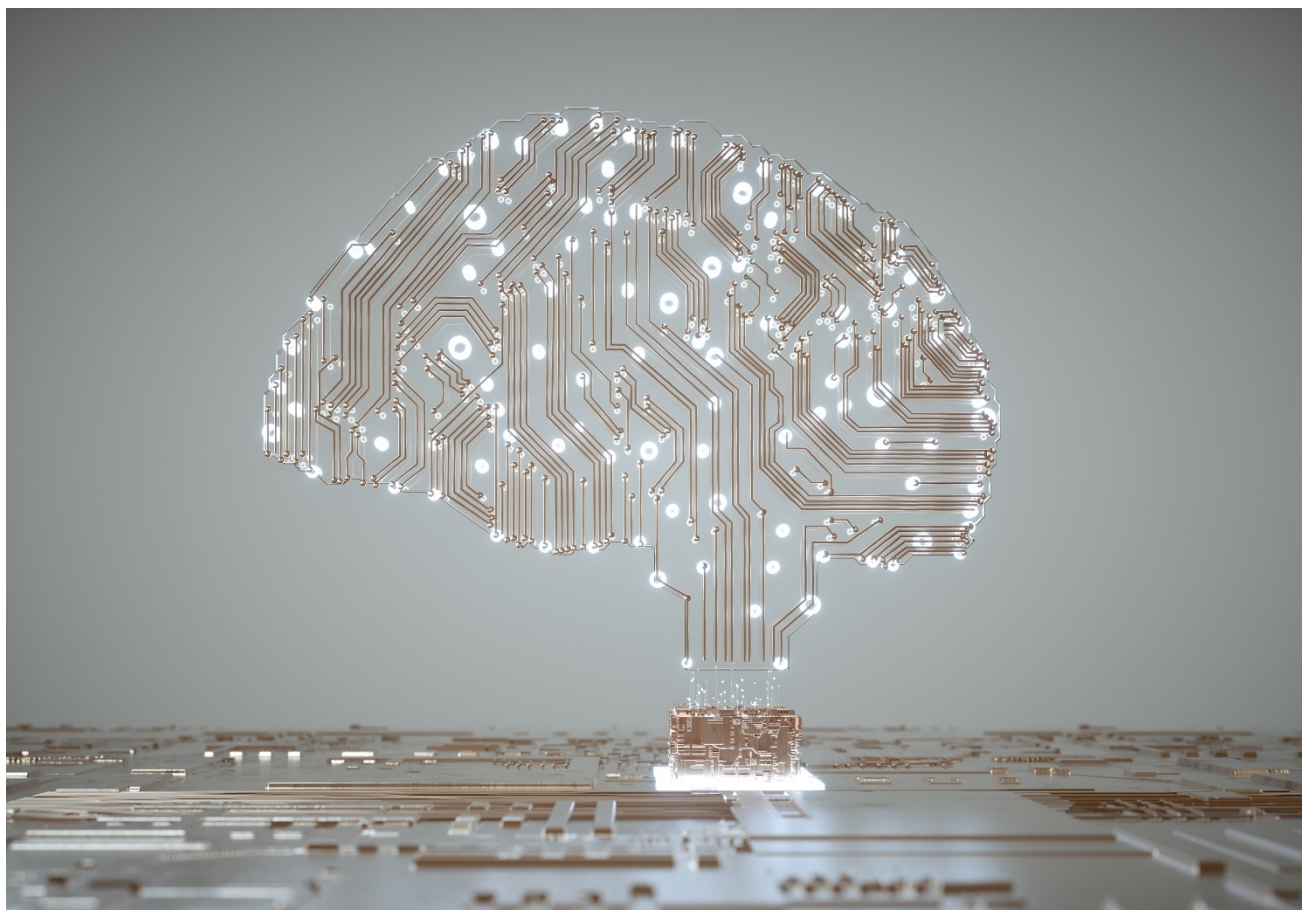

Tekoälypalvelujen käyttö Suonenjoen kaupungissa

Hallintopalvelut 2025

Sisällys

1 Mikä on tekoäly	3
2 Tekoälyratkaisujen käyttöönotto.....	3
2.1 Vaikutustenarviointi.....	4
2.2 Eettiset periaatteet.....	4
2.3 Tekoälyasetus.....	4
3 Huomioitavaa tekoälyn käytössä.....	5
3.1 Syötettävän tiedon luonne	5
3.2 Tekoälyn tuottama sisältö	5
4 Suonenjoen kaupungin hyväksymät tekoälyratkaisut	6
4.1 Microsoft Copilot	6
Liite _ Tekoälyn eettiset periaatteet	8

1 Mikä on tekoäly

Tekoäly on yleistermi, joka kuvaa erilaisia tekniikoita, joilla tietokoneet saadaan käyttäytymään jollakin älykkäällä tavalla. Kyky suorittaa tehtäviä ilman valvontaa, ja kyky oppia suorituskyvyn parantamiseksi, ovat keskeisiä tekoälyn osia. Tekoälyratkaisut ovat jatkuvasti kehittyviä apuvälineitä työelämässä ja siksi on tärkeää perehtyä niiden käyttöön avoimin mielin.

Tekoäly voidaan käsittää työtä avustavana **tukiälynä**, koska sitä voidaan käyttää erilaisten palvelujen kehittämiseen, sisältöjen tuottamiseen ja tukemaan henkilökohtaista työtehokkuutta. Tekoälyä hyödynnetään yleisesti jo muun muassa puheiden ja uutiskirjeiden kirjoittamisessa, tiedotteissa, kuvituksissa, rekrytointi-ilmoituksissa sekä henkilöstökyselyissä. Tekoälyn vahvuuksia ovat muun muassa toistuvien tehtävien automatisointi sekä suurteen tietomäärien pohjalta laaditut yhteenvedot ja analyysit.

Tekoälyllä tarkoitetaan joko laajoihin kielimalleihin perustuvaa generatiivista tekoälyä tai muihin ohjelmistoihin integroituja tekoäly ominaisuuksia:

- Generatiivista tekoälyä käyttävissä sovelluksissa tuotetaan kehotteiden avulla tekstiä, videota, ääntä, koodia tai kuvia, esim. Microsoft Copilot, ChatGPT, Midjourney.
- Ohjelmistoihin integroituja tekoälyominaisuuksia ovat esim. Edge Bing ja Word kirjoitusavustaja.

2 Tekoälyratkaisujen käyttöönotto

Suonenjoen kaupungissa voidaan hyödyntää **vain** kaupungin varmistamia ja hyväksymiä tekoälyratkaisuja. Tekoälyratkaisut, jotka ovat ilmaiseksi käytettävissä kenelle vain, tai kaupalliset tuotteet, joita ei ole taustaselvitetty ja hyväksytty kaupungissa työkäyttöön (esim. ChatGPT tai Microsoftin Copilot ilman työtunnuksia), voivat käyttää syötettyä tietoa tekoälyn kouluttamiseen, eikä käyttäjä voi tietää, minne kaikkialle hänen antamansa tiedot päätyvät.

Jos olet hankkimassa tai käyttöönottamassa uusia tekoälyratkaisuja, **ota aina ensin yhteyttä kaupungin ICT:hen**.

2.1 Vaikutustenarviointi

Tekoälyratkaisusta tehdään taustaselvitys (vaikutustenarviointi), missä arvioidaan käytettävän ratkaisun soveltuvuus riskiperusteisesti toimintaan ja toimintaympäristöön, huomioiden digitaalinen turvallisuus ja lainsäädännön vaatimukset. Taustaselvitys sisältää myös arvioinnin tietosuojan näkökulmasta - mitä tietoa käsitellään, mihin tekoälysovellusta on tarkoitus käyttää sekä tiedon lähteet. Lisäksi jokaiselle tekoälyratkaisulle on määritettävä aina omistaja ja vastuuhenkilöt.

2.2 Eettiset periaatteet

Tekoälyn osalta on aina myös kartoitettava, millaisia muita riskejä ja eettisiä näkökulmia ja valintoja ne sisältävät. Suonenjoen kaupungin tekoälyn eettiset periaatteet on kuvattu liitteessä [Liite Tekoälyn eettiset periaatteet](#).

2.3 Tekoälyasetus

Euroopan unionin tekoälyasetus tuli voimaan 1.8.2024 ja sen soveltaminen käynnistyy portaittain kahden vuoden siirtymäajalla. Asetuksen tavoitteena on suojella yksilöiden perusoikeuksia, terveyttä ja turvallisuutta riskeinä pidettyjen tekoälyjärjestelmien käytön seurauksilta.

Asetus määrittelee erilaisia rooleja tekoälyjärjestelmien kanssa toimiville tahoille. Suonenjoen kaupunki toimii vain tekoälyjärjestelmien käyttöönottajana, jota koskevat huomattavasti suppeammat velvollisuudet kuin järjestelmien kehittäjiä tai tarjoajia. Velvollisuus on mm.

- Selvittää, onko Suonenjoen kaupungissa palveluja tai tehtäviä, joissa tekoälyn käyttö määritellään asetuksessa suuririskiseksi.
 - Koska Suonenjoen kaupungissa tekoälyä hyödynnetään vain niin sanottuna tukiälynä, ja ihmisen päätöksenteon tukena, ei tekoälyn käyttöä määritellä suuririskiseksi.
- Toimia avoimuusvelvoitteisesti ja tuotava ilmi, jos tekoälyllä on tuotettu materiaalia. Esimerkiksi tilanne, jossa tekoäly on luonut kunnan tiedotteiden sisällön.
 - Suonenjoen kaupungin ohjeistuksen mukaisesti tekoälyn tuottamat tekstit sekä kuva- ja äänimateriaalit pitää aina tarkastaa ennen käyttöä tai lähettämistä, eikä tekoälyn tuottamaa sisältöä saa esittää omanaan.

3 Huomioitavaa tekoälyn käytössä

Työkäyttöön hyväksytynkään tekoälyn käyttö ei ole riskitöntä. Tekoälyä käytettäessä on käyttäjä itse se, joka vastaa järjestelmään syötettävästä tiedosta, ja vastaavasti myös siitä, miten tekoälyn tuottamaa sisältöä voidaan hyödyntää.

3.1 Syötettävän tiedon luonne

Tekoälyratkaisuun syötettävä tiedon osalta on huomioitava, millaisesta tiedosta on kyse: onko kyse henkilötiedoista, tai onko tieto julkista vai salaista. **Lähtökohtaisesti tekoälyratkaisuihin ei syötetä henkilötietoja tai salassa pidettävää tietoa.** Tästä voidaan poiketa vain tilanteessa, jossa tekoälyratkaisun käyttöönotto vaiheessa on tehty erilliset määrittelyt ja vaikutustenarvioinnit.

- Henkilötietojen käsittelyssä on aina huomioitava **EU:n yleisen tietosuoja-asetus**. Esimerkiksi käyttötarkoitussidonnaisuuden mukaan henkilötietoja saa käyttää vain alkuperäisiin ja niiden kanssa yhteensopiviin tarkoituksiin. **Työelämän tietosuoja-laki** kieltää lähtökohtaisesti työnhakijoista tietojen etsimisen internetistä. Tähän kuuluvat myös tekoälyratkaisut, jotka saattavat hyödyntää internetistä saatavilla olevia tietoja ja niiden taustalla olevia laajoja kielimalleja

3.2 Tekoälyn tuottama sisältö

Hyväksyttyjä tekoälyratkaisuja voidaan käyttää sisällön tuottamiseen. On kuitenkin muistettava, että tekoälyn tuottamat tekstit sekä kuva- ja äänimateriaalit pitää aina tarkastaa ennen käyttöä tai lähettämistä.

Vakuuttavankin oloinen teksti voi olla täysin perätön.

Jos tekoälyn tuottamaa sisältöä hyödynnetään, on suositeltavaa tuoda ilmi, mitä tekoälypalvelua aineiston generointiin on hyödynnetty ja milloin. Tekoälyn tuottamaa sisältöä ei saa esittää omana.

Mikäli tekoäly tuottaa vaarallista tai muuten epäilyttävää ja sopimatonta materiaalia, sen käyttö on välittömästi lopetettava ja ilmoitettava tilanteesta ICT:hen. Tilanne dokumentoidaan kopioimalla tekstit, ottamalla kuvakaappauksia tai tallentamalla mahdolliset virhe- ja lokitiedot analysointia varten. Tietoturva- ja tietosuojapoikkeamista ilmoitetaan tietoturva- ja tietosuojavastaavalle.

4 Suonenjoen kaupungin hyväksymät tekoälyratkaisut

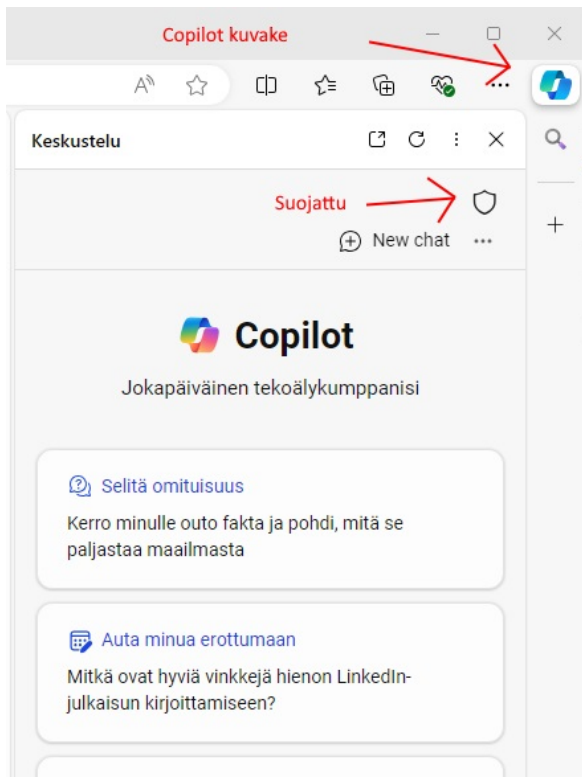
Suonenjoen kaupungin toiminnassa on sallittua ainoastaan sellaisten tekoälypalveluiden käyttö, joiden osalta on varmistettu tietosuojalainsäädännön asettamat vaatimukset, sekä tehty tarvittavat arvioinnit ja mahdolliset sopimukset henkilötietojen käsittelyyn osallistuvien kanssa.

Tällä hetkellä **Suonenjoen kaupungin ainoa hyväksymä tekoälyratkaisu on Microsoft Copilot**.
(päivittyvä lista)

4.1 Microsoft Copilot

Microsoft Copilot on chat-pohjainen käyttöliittymä, joka yhdistää keskustelevan tekoälyn ja internetin hakukoneen. Perus Copilotilla on pääsy internetin tietoihin, mutta sillä ei ole pääsyä käyttäjän sähköposteihin tai OneDrive-tiedostoihin.

Copilotia voi käyttää osoitteessa *copilot.microsoft.com* tai Edge selaimen oikeassa ylänurkasta olevasta ”Copilot kuvakkeesta” (ks. kuva alla).

”Suojattu” symboli (kilpi) kertoo, että Copilot toimii turvallisesti työtunnuksilla kirjautuneena. Jos kilpeä ei ole, tällöin käytössä on Copilotin kuluttajaversio, jota ei saa käyttää työtietojen kanssa.

Työtunnuksilla kirjautuessa käsiteltävät tiedot eivät tallennu tekoälyratkaisuun. Tässä tapauksessa Microsoftilla ei ole keskusteluihin pääsyä eikä tiedoilla kouluteta tekoälyä. Tekoälyn kanssa käydyn keskustelun viestit tuhoutuvat myös automaattisesti keskustelustunnon päätyttyä. Copilotilla ei kuitenkaan saa käsitellä henkilötietoja tai luottamuksellisia tietoja.

Copilotia voi hyödyntää esimerkiksi seuraavasti:

- Kuvien luominen: Voit luoda kuvia sanallisen kuvauksen perusteella.
- Tekstin kirjoittaminen ja parantaminen: Copilot voi auttaa sinua kirjoittamaan selkeästi ja parantamaan tekstiäsi. Voit pyytää apua esimerkiksi tiivistelmien, sähköpostien tai muiden kirjoitusten kanssa.
- Tietojen etsiminen: Copilot voi hakea tietoa verkosta ja antaa vastauksia kysymyksiisi. Voit pyytää tietoa esimerkiksi historiasta.
- Ideointi: Copilot voi luoda runoja, tarinoita, lauluja ja muita luovia tekstejä. Voit pyytää jotain tiettyä aihetta tai antaa vapaat kädet luovuudelle.
- Matemaattiset laskelmat: Copilot voi auttaa monimutkaisten matemaattisten laskelmien kanssa. Voit pyytää apua kaavoista, yhtälöistä tai tilastollisista analyyseistä.
- Koodin luominen ja optimointi: Jos tarvitset apua koodin kirjoittamisessa tai optimoinnissa. Voit kysyä apua tiettyjen ohjelmointikielten, algoritmien tai ongelmien kanssa.

Liite _ Tekoälyn eettiset periaatteet

Suonenjoen kaupunki edistää toiminnassaan vastuullista tekoälyn käyttöä. Tekoälyn hyödyntäminen ei ole arvoneutraalia, vaan se heijastaa ja vaikuttaa ihmisten ja yhteiskunnan arvoihin, normeihin ja oikeuksiin. Tekoälyn eettiset periaatteet ohjaavat Suonenjoen kaupungin toiminnan suunnittelua, toteutusta, käyttöä, arviointia ja valvontaa. Periaatteet koskevat kaikkia kaupungin työntekijöitä, yhteistyökumppaneita ja alihankkijoita, jotka ovat mukana tekoälyn kehittämisessä tai käytössä kaupungin toiminnassa.

Suonenjoen kaupungin tekoälyn eettiset periaatteet ovat kaupungin sitoumus toimia vastuullisesti. Periaatteet perustuvat Suonenjoen kaupungin strategiaan, kaupungin eettisiin periaatteisiin, toimintaa ohjaavaan kansalliseen ja kansainväliseen lainsäädäntöön:

- Ihmiskeskeisyys ja osallisuus - Varmistamme, että tekoälyratkaisut eivät jätä ketään syrjään, vaan edistävät kaikkien kuntalaisten osallisuutta julkisiin palveluihin. Tekoälyn tulee edistää ihmisen hyvinvointia ja ihmiskeskeisyyttä, ja sen tulee kunnioittaa ihmisen autonomiaa, itsemääräämisoikeutta ja valinnanvapautta. Kehitämme dataa ja tekoälyä ihmisten tarpeita kuunnellen, heidän kanssaan ja heidän hyväkseen.
- Kestävyys - Tekoälyn tulee olla kestävä, ja sen tulee ottaa huomioon lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin vaikutukset ympäristölle, yhteiskunnalle ja taloudelle. Tekoälyn tulee myös edistää ihmiskunnan yhteisiä kestävän kehityksen tavoitteita.
- Läpinäkyvyys ja viestintä - Viestimme siitä, miten ja missä hyödynnämme tekoälyä kaupungin palveluissa. Pyrimme varmistamaan, että kuntalaiset ymmärtävät tekoälyn roolin ja sen vaikutukset palveluihin. Varmistamme, että kuntalaisilla on mahdollisuus antaa palautetta ja arvioida kunnan toimintaa.

- Selitettävyys ja oikeudenmukaisuus - Kykenemme selittämään tekoälyn tai algoritmien toimintalogiikan ymmärrettävästi. Varmistamme, että tekoälyn käyttö perustuu oikeudenmukaisuuteen ja yhdenvertaisuuteen, kunnioittaen jokaisen kuntalaisen ihmisarvoa ja oikeuksia.
- Vastuu ja luottamus - Osoitamme jokaiselle tekoälyä hyödyntävälle palvelulle selkeän vastuutahon. Tämä on keinomme ylläpitää ja rakentaa luottamusta kuntalaisten ja kunnan tekoälypohjaisten palveluiden välillä.
- Yksityisyys ja tietoturva - Käsitlemme henkilötietoja huolellisesti ja tietoturvallisesti koko tekoälyjärjestelmän elinkaaren ajan. Varmistamme, että kuntalaisten yksityisyys on suojattu kaikissa tekoälyratkaisuihin liittyvissä prosesseissa.
- Turvallisuus ja hallinta - Tekoälyn käyttö on aina etukäteen arvioitu käyttötarkoitukseen soveltuvana niin tietosisällön, lainsäädännön kuin viranomaistoiminnan vaateiden mukaisesti. Huolehdimme siitä, että kaikki tekoälyä hyödyntävät järjestelmät ovat tietoturvallisia elinkaarensa eri vaiheissa suunnittelusta käytön lopettamiseen. Mahdollisen virheen tai vahingon sattuessa keskeytämme tai lopetamme tekoälyratkaisun käytön.
- Ihmisen kontrolli - Tekoälyratkaisujen käyttö perustuu ihmisen kontrolliin. Varmistamme, että tekoälyjärjestelmät ovat ihmisen valvonnassa ja että vastuuhenkilöt voivat seurata järjestelmän toimintaa. Arvioimme tekoälyratkaisujen riskejä ja niiden soveltuvuutta kaupungin tehtäviin. Päivitämme periaatteitamme ja toimintatapojamme kehityksen myötä.
- Kumppanuudet - Edellytämme vastuullista tekoälyjärjestelmien suunnittelua, kehittämistä ja palvelujen tarjoamista myös yhteistyökumppaneilta. Vastuujakoa koskevat periaatteet kumppaneiden välillä ovat selvät.